

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА СЪВРЕМЕННАТА СОФИЙСКА ХОДОНИМИЯ

Мая Влахова-Ангелова

Ходонимите като част от системата на градската топонимия

Ходонимите (от гр. *ὁδός* – път, улица; *ὄνομα* – име) са подвид от по-големия клас на градските топоними (урбаноними). В научната литература е дефиниран обхватът на това понятие, а именно – “обобщаваща категория за всички имена, които съставляват мрежата от линии в рамките на едно селище” (Фуксхубер-Вайс 1996:1468).¹ Градската инфраструктура, чиито названия се явяват обект на топонимично изследване, се състои не само от линейни обекти, каквито са улиците и булевардите, но и от конкретни точки в пространството, каквито са кръстовищата и площадите. С оглед на това, към групата на ходонимите ще бъдат разглеждани и названията на площадите, тъй като те традиционно се причисляват към тях.

В съвременната литература, посветена на уличните названия, се среща и терминът ‘платеоним’, който е синонимен на термина ‘ходоним’. Редом с тези две определения в различните езици се употребяват специфични за дадения език понятия (напр. в англ. ‘street name’, в нем. ‘Straßenname’, в пол. ‘nazwa ulicy’). Тук ще бъдат използвани термините ‘ходоним’ и ‘название на улица (булевард, площад)’ като синоними.

Възникване на софийската ходонимия

София като град има многовековна история, но промените в етническия състав на населението ѝ и попадането ѝ под юрисдикцията на различни държави в различните исторически периоди са довели до значителни промени в нейната структура и градоустройство. Това от своя страна е било причина за промяна

на моделите на назоваване на градските части. С Освобождението на България от турско робство и с избирането на София за столица, градът се изменя коренно и от един типично ориенталски град се превръща в европейски. Важно е да се отбележи, че тази промяна настъпва много бързо и много радикално в началото на 80-те години на 19 в. с прокарването и регулацията на новите улици и разрушаването на значителна част от тогавашна София². В резултат на това 'махалата', която до този момент е основният структуроопределящ елемент на града, е изместена от 'улицата'. Това поставя началото на съзнателното именуване по административен път на градските части в София. Все пак в сферата на неофициалното общуване между хората този процес настъпва много по-бавно и постепенно и в продължение на дълги години 'махалата' все още се възприема като ориентир и структуроопределящ елемент на градското пространство.

Специфичен белег за градската топонимия като цяло е разграничаването на два противоположни по своята същност начина на възникване на имената – спонтанен и административен. Ел. Гайдарова-Георгиева говори за "естествено възникнал пласт от вътрешноградски имена като резултат от стихийния процес на именуване на вътрешноградското пространство (...) и вторичен, изкуствено създаден пласт като резултат от административния процес на даване на имена" (Гайдарова 1994:361). В исторически план, спонтанно възникналите названия са по-стари и както Ел. Гайдарова-Георгиева отбелязва, те са "изключително устойчиви" (Георгиева:1995:5). Характерно за тях е, че "за разлика от модерните времена, уличните названия винаги са били свързани с някаква отличителна черта, която се е доказала като значима за хората в тяхната ежедневна комуникация. Уличните названия са възниквали по колективно споразумение що се отнася до това, което е било важно за ориентацията, движението или търговията" (Колхайм и Колхайм 2004:117). Дж. Бебингтън нарича този тип градски топоними описателни (*descriptive names*) и ги определя като най-простия и най-логичния клас названия, възникнали в резултат на употребата им в продължителен период от време (Бебингтън 1972:8).

В съвременността спонтанното възникване на имена е ограничено само в сферата на неофициалното общуване (напр. в София: *на Попа, зад опашката на коня, мостът на влюбените* и пр.). За разлика от ходонимията на такива градове като Лондон, Прага, Краков, Тетевен, Трявна, Елена, където е запазен значителен брой спонтанно възникнали названия, сред софийските улични имена почти няма примери за такива. Този факт има своите исторически обосновани причини.

И така, съобразно мотивите за назоваване и начина на възникване могат да се посочат две групи софийски ходоними:

1. Спонтанно възникнали названия

В периода непосредствено преди Освобождението на България във вътрешноградската топонимия на София преобладават турските названия (Миятев 1946). Според данните на Ал. Миланов (Миланов 1946: 43) в края на робството започват вторично да се появяват български названия на улици. В голямата си част те получавали името си от посоката, в която водели. Миланов посочва 21 названия, които са пример за спонтанно възникнали ходоними. Още в началото на 80-те години на 19 в. тези улици били преименувани (Миланов 1946: 43). Би следвало да се отбележи фактът, че днес имената на някои от тези улици са възстановени (напр. *Цариградско шосе, Ломско шосе*), но с тях се назовават нови обекти.

2. Административно създадени названия

От Освобождението на България до днес във вътрешноградската топонимия на София преобладават наложените по административен път названия. Тъй като при тяхното създаване влияят множество екстралингвистични, най-вече политически и идеологически мотиви, те често са обект на преименуване. Така се стига до ситуация, при която множество градски обекти (не само улици и площади, но и паркове, сгради и т. н.) имат по няколко названия, които функционират активно в един и същи период от време.

Освен това измежду административно създадените названия на улици в София има една сравнително малка група имена, които са образувани според някаква характерна особеност на улицата

или околността, която назовават (напр. ул. *Обиколна*, намираща се в жк “Овча купел 2”, ул. *Индустиална*, намираща се в една от индустриалните зони на София). В действителност този тип названия са характерни за спонтанно възникналите имена, а не за наложените по административен път. С оглед на това Ел. Гайдарова-Георгиева говори за прилагане на общ принцип на именуване при спонтанно възникналите имена и административно наложените, в следствие на което се получават относително стабилни и индивидуализиращи названия (Георгиева 1995:8), което по принцип не е характерно за административните названия.

Лексикална и граматическа структура и класификация на ходонимите

Дори и един бърз преглед на съвременната карта на София е достатъчен, за да се направи заключението, че именуването на улиците и площадите е в съзвучие с европейската традиция, наложила се през последните два века. По правило названията на улиците и площадите се състоят от две или често пъти повече от две думи, едната от които е съществително нарицателно, определящо точния вид на ходонима (улица, булевард, площад и това име най-често се съкращава), а другата представлява същинското название: ул. *Отълченска*, пл. *Народно събрание*.³ При описанието на структурата на ходонимите Кв. Хандке говори за “двучленна структура” на названията. Първият член нарича определяем, а вторият – определящ (Хандке 1992:53).⁴ В български език същинската част на названието изпълнява роля на приложение от синтактична гледана точка.

В съпоставителен план става ясно, че в различните езици, а и в топонимията на всеки отделен град, броят и видът на уточняващите понятия, е различен. Това се определя както от историята на дадената страна или град, така и от степента на урбанизация. За ходонимията на различни европейски градове е характерен доста по-дълъг списък от уточняващи понятия, които включват и такива съществителни като ‘врата’, ‘мост’, ‘градина’ и пр.: напр. в Берлин се срещат следните апелативи – *Straße, Platz, Gang, Ring,*

Alee, Gasse, Weg, Chaussee, Steig, Ufer, Promenade, Damm, Zeile, Pfad, Tor, Markt, Kehre (Лаис 2004); в Лондон – street, road, lane, hill, rise, vale, yard, court, alley, passage, square, crescent, circus, place, avenue, buildings, rents, villas, row, mansions, arcade, mews, gate, terrace, embankment, gardens, close, way, walk, grove, park (Бебингтън 1972:11); в Москва – проспект, улица, переулок, проезд, тупик, шоссе, бульвар, набережная, площадь, аллея (Евгенов, С. В. и др. 1979); във Варшава – ulica, rynek, plac, aleja, aleje, pasaż, bulwar, nabrzeże, droga, trakt, szosa, trasa (Хандке 1992:56).

В ходонимията на София обаче се употребяват сравнително малък брой апелативи (същ. нарицателни), уточняващи конкретния вид на ходонима – улица, булевард, площад, рядко – алея, шосе, път (последните две понятия са загубили функцията си на уточняващи и са станали част от самото название (напр. *бул. Цариградско шосе*, *бул. Ломско шосе*, *ул. Беловодски път*). В българската разговорна реч се употребяват и определенията ‘колело’ и ‘детелина’, означаващи кръгово движение, които имат съответствие в други езици, но те нямат официален характер и не са възприети в номенклатурата на названията.

1. Формални особености на софийската ходонимия

Вече беше споменато, че ходонимите са сложни по своята структура и освен уточняващо понятие съдържат и втори компонент – същинско название. Именно този втори компонент от формална гледна точка може да бъде изразен по различен начин.

1.1. Названия, образувани от съществителни собствени имена

Най-често срещани са названията, образувани от други собствени имена (*ул. Александър Екзарх*, *бул. Македония*, *бул. Черни връх*, *ул. Горни Порой*, *ул. Дунавски лебед*, *ул. Бойчо Огнянов*). Както става ясно от примерите, това могат да бъдат антропоними (най-често срещани), топоними (също много характерни), имена на литературни герои и произведения (сравнително редки), имена на небесни тела (единични примери).

1.2. Названия, образувани от съществителни нарицателни

Сравнително често срещани в София са и названията на улици и площади, образувани от съществителни нарицателни имена,

най-вече от абстрактни съществителни или *nomina agentis*. Те биха могли да се обособят в няколко подгрупи според формата на съществителното име:

- същ. нарицателно ед. ч. без членна морфема: ул. *Акация*, ул. *Багра*, ул. *Крепост*, ул. *Опълченец*, ул. *Огнеборец* и др.;

- същ. нарицателно ед.ч. с членна морфема: ул. *Учителят*, ул. *Ханчето*; този тип названия не са характерни за софийската ходоминия;

- същ. нарицателно ед. ч. с умалителен суфикс: ул. *Лястовичка*, ул. *Сълзица*; срещат се само единични примери.

1.3. Названия, образувани от прилагателни имена

Много характерни за ходонимията на София са названията, образувани от прилагателни имена. При този тип названия прилагателното име се съгласува по род и число с уточняващото понятие – улица, булевард, площад (напр. бул. *Арсеналски*, ул. *Славянска*, пл. *Предгаров*). Названията, формирани по този начин, могат да се разделят в няколко подкатегории в зависимост от вида на прилагателните, от които са образувани:

- прилагателни със суфикс -ски (това е най-многобройната група): ул. *Александровска*, ул. *Опълченска*, ул. *Резбарска*, ул. *Киевска* и др.;

- прилагателни със суфикс -ен/-нен (също доста често срещани): ул. *Благородна*, ул. *Безименна*, ул. *Летовищна*, ул. *Милосърдна* и др.;

- прилагателни със суфикс -ов (само единични примери): ул. *Гълъбова*, пл. *Предгаров*.

1.4. Названия, образувани от числителни имена

Много характерни за София са названията на улици, образувани от числителни имена, т. нар. 'цифрови названия' от типа: ул. *1*, ул. *4*, ул. *5652* и др.

1.5. Названия, образувани от словосъчетания

Друг характерен тип названия в София са тези, образувани от атрибутивни словосъчетания. Най-често това са словосъчетания от типа: съгласувано прилагателно или числително име и съществително нарицателно име:

- прилагателно и същ. име (съгласувано определение): ул. *Детски мир*, ул. *Червено знаме*, ул. *Кестенова гора*, ул. *Симеоновско шосе*;

- числително редно и същ. име (съгласувано определение): ул. *20-и април*, ул. *21-и век*, ул. *10-и километър*.

1.6. Названия, образувани от съчетание между предлог и съществително (адвербиални)

От общия брой на названията на улиците и площадите в София (около 2000) може да се открие и една малобройна група имена, образувани от съчетание между предлог и съществително, изписани слято (напр. ул. *Подгората*, ул. *Подлозище*, ул. *Накрая*, ул. *Подграмада*, пл. *Сред село*). Този тип названия са много характерни за ходонимията на други градове (напр. Прага, Берлин) и по своята същност са старинни (Урбанчик 1989:176; Георгиева 1995:1). Както отбелязва Урбанчик, тези названия се срещат в онези територии на града, които представляват присъединени някогашни села.

Семантична класификация на уличните названия

В различните изследвания, посветени на уличните названия, се прилагат различни принципи на класификация на имената. Като цяло обаче почти всички трудове са насочени към разкриването и посочването на семантичните особености на ходонимите. В българската научна литература обстоен преглед на класификационните модели (предимно в руски изследвания) прави Ел. Гайдарова-Георгиева в своята дисертация (Георгиева:1994). Въз основа на наблюденията, направени върху съвременната ходонимия на София, могат да се посочат 17 тематични групи названия. В статията на М. Петкова, посветена на топонимията на София и Москва, се определят “15 генеалогични типа названия” (Петкова 1972:429). Подобен класификационен модел, основан на подредбата на названията спрямо тяхната семантика, може да се приеме за универсален и се среща с известни различия при всички изследвания на градската топонимия.⁵ С оглед на изследването на софийската ходонимия следва да се определят следните групи названия:

1. Названия според посоката и крайната цел, в която води дадена улица – *Беловодски път, Бистришко шосе, Ботевградско шосе, Боянска, Владайска, Драгалевска, Искърско шосе, Княжевска, Ломско шосе, Локорска, Люлински път, Малашевска, Обелски път, Обелско шосе, Пиротска, Самоковско шосе, Симеоновско шосе, Слатинска, Староселска, Суходолска, Суходолски път, Филиповско шосе, Цариградско шосе, Челопешко шосе, Чепинско шосе, Шосе за Баня*.

Може да се предполага, че по-голямата част от тези названия са спонтанно възникнали, но сведения и доказателства за това е трудно да се намерят. Названията на улиците: *Босилеградска, Загребска, Киевска, Ломска, Московска, Смолянска, Солунска, Тетевенска, Царибродска* са по-скоро възпоменателни и не спадат към тази категория.

2. Названия според естеството на улицата (форма, местоположение, терен и пр.):

а) названия, даващи представа за формата на улицата – *Канала*;

б) названия, даващи представа за местоположението на улицата – *Западна, Накрая, Крайречна, Подгората, пл. Предгаров, Централна*;

в) названия, представляващи кратки описания на пространствената и геометричната характеристика на улицата – *Околовръстен път, Преки път, Обиколна*;

г) названия, даващи представа за терена на улицата – *Каменист път*.

За някои от тези названия може да се предполага, че са възникнали спонтанно (*Околовръстен път, Крайречна, Накрая*), а други са създадени по административен път по подобие на спонтанно възникналите названия (*Обиколна, Централна*).

3. Названия според наличието в съседство на някакъв друг градски обект (църква, поща, учебно заведение и пр.) – *пл. Бански, Черковна, Училищна, Гарова, Манастирска, Музейна, Институтска, Университетска, Заводска, Семафорска, Чифлишка*.

4. Названия според професии и практикувани дейности на съответната улица – *Градинарска, Грънчарска, Земеделска, Кожарска, Медникарска, Търговска, Пастирна, Промислена, Резбарска, Сапунджийска, Цветарска*. В действителност тези названия едва ли са спонтанно възникнали (за това съдим по местоположението на улиците, които се намират в един квартал), а са пренесени по аналогия и имат по-скоро припомнящ характер за някогашните чаршии.

5. Названия според социални групи – *Болярска, Опълченска, Славянска, Пионерска*.

6. Названия според характерни особености на околността, в която се намира улицата – *Вишнева, Дивна, Дъбова, Живописна, Разцветна, Сияйна*. Тук трябва да се направи уточнението, че някои от тези названия са реално мотивирани (напр. *Вишнева* – някога районът, в който се намира улицата, е бил залесен с вишневи дръвчета), а други са поетични и метафорични.

7. Названия, наследили имена на несъществуващи вече градски обекти – ул. *Баба Неделя* (някогашен площад със същото име), ул. *Баталова воденица* (някогашно име на жк *Сердика*), ул. *Боянски възход* (някогашен квартал), ул. *Буката* (някогашен квартал), ул. *Булина ливада* (някогашен квартал), ул. *Военна рампа* (някогашен квартал), ул. *Карпузица* (някогашен квартал, част от кв. *Княжево*), ул. *Килиште* (някогашен квартал), ул. *Мара Бунева* (някогашен квартал), ул. *Съборна* (по някогашното име на пл. *Съборен*, днес пл. *Св. Неделя*), ул. *Татарли* (някогашно име на бул. *Константин Величков*), ул. *Щастие* (някогашен квартал, част от кв. *Модерно предградие*, бул. *Арсеналски* (някога на това място е бил Арсеналът), ул. *Герена*).

8. Названия, повтарящи имената на други градски обекти, намиращи се в непосредствена близост – пл. *Ал. Невски*, пл. *Лъвов мост*, пл. *Народно събрание*, пл. *Орлов мост*, пл. *Паметника Левски*, пл. *Руски паметник*, пл. *Св. Неделя*, пл. *Сточна гара*, бул. *Овча купел*, ул. *Бизнес парк София*, ул. *Коньовица*, ул. *Крива река*, ул. *Стара стена*, ул. *Япаджа*.

9. Названия, образувани от имена на растения – ул. *Акация*, ул. *Висока ела*, ул. *Гербер*, ул. *Еделвайс*, ул. *Мащерка*, ул. *Петуния*, ул. *Синчец*, ул. *Хризантема*.

10. Названия образувани от имена на животни и птици – ул. *Гълъбова*, ул. *Калинка*, ул. *Канарче*, ул. *Кукувица*, ул. *Орел*, ул. *Славей*.

11. Названия, образувани от абстрактни понятия – ул. *Бъдеце*, ул. *Бъднина*, ул. *Ведрина*, ул. *Вяра*, ул. *Обзор*, ул. *Омая*, ул. *Слава*, ул. *Чар*.

12. Названия, образувани от съществителни нарицателни:

а) същ. нарицателно без прилагателно – ул. *Будилник*, ул. *Великан*, ул. *Гайдарче*, ул. *Гъдуларче*, ул. *Книжовник*, ул. *Орач*;

б) същ. нарицателно с прилагателно – ул. *Бисерно изворче*, ул. *Вечерна прохлада*, ул. *Златен клас*, ул. *Златен рог*, ул. *Каменно здание*, ул. *Лазурно утро*.

13. Названия, образувани от имената на небесни тела – ул. *Венера*, ул. *Комета*, ул. *Орион*.

14. Названия, образувани от имена на литературни и фолклорни герои, произведения на изкуството, печатни издания – ул. *Баба Илийца*, ул. *Балканджи Йово*, ул. *Бойчо Огнянов*, ул. *Боряна*, ул. *Крали Марко*, ул. *Дунавски лебед*, ул. *Любородие*, ул. *Рибен буквар*.

15. Названия, образувани от имена на християнски празници и светци – бул. *Св. Климент Охридски*, бул. *Св. Наум*, ул. *Св. Мина*, ул. *Св. Седмочисленици*, ул. *Великден*, бул. *Възкресение*, пл. *Преображение*.

16. Възпоменателни названия:

а) отантропонимни названия:

- названия от имена на личности, значими за историята и културата на България – ул. *Акад. Стефан Младенов*, ул. *Г. С. Раковски*, ул. *Хан Аспарух*, бул. *Христо Ботев*, пл. *П.Р. Славейков*;

- названия от имена на личности, значими за световната история и култура – ул. *Галилео Галилей*, ул. *Джон Ленън*, ул. *Жак Дюкло*, пл. *Йоан Павел Втори*, ул. *Лайош Кошут*, бул. *Христофор Колумб*;

б) названия, свързани с исторически дати, събития и епохи:
- названия, свързани с дати – ул. *11-и август*, ул. *20-и април*,
22-и септември, *19-и февруари*;

- названия, свързани с исторически събития и епохи от българската история – ул. *Априлско въстание*, ул. *Българска легия*, ул. *Войнишко въстание*, ул. *Илинденско въстание*, ул. *Радецки*, ул. *Симеонов век*, пл. *Велчова завера*;

- названия, свързани с исторически събития и епохи от световната история – ул. *Варшавско въстание*, ул. *Парижка комуна*, ул. *Пражка пролет*.

17. Названия от други топоними:

а) названия, повтарящи имената на географски обекти, включени в границите на града – ул. *Владайска река*, ул. *Дървенишка река*, ул. *Слатинска река*;

б) названия, повтарящи имената на топоними в България – ул. *Арбанаси*, ул. *Арда*, ул. *Витошки езера*, ул. *Гълъбец*, бул. *Рожен*, бул. *Сливница*;

в) названия на топоними извън границите на днешна България, важни за българската история – ул. *Ангиста*, ул. *Бесарабия*, ул. *Валандово*, бул. *Вардар*, ул. *Враня*, ул. *Гечкенли*, ул. *Загоричане*, ул. *Злетово*, ул. *Криволак*, бул. *Македония*, ул. *Селиолу*;

г) названия на топоними извън България – ул. *Амстердам*, пл. *Бавария*, бул. *Брюксел*, ул. *Днепър*, ул. *Казбек*, бул. *Мадрид*, ул. *Минск*.

В заключение следва да се отбележи, че съвременната ходонимия на София е изцяло в съзвучие с европейската традиция за именуване на градските части. Тя може да се определи като една сравнително нова система, в която са запазени относително малко традиционни елементи. В нея преобладават възпоменателните названия, образувани от собствени имена (антопоними и топоними). Много характерни за София са цифровите названия на улици. Тази тенденция в последно време затихва и част от тези цифрови названия биват заменяни с нови. Често срещано явление в София е и назоваването на групи от съседни улици, свързани в

определени тематични гнезда (напр. цяла група от съседни улици с имена на растения, на писатели), макар това да не е така силно застъпено, както в други градове. Независимо че в по-голямата си част названията на софийските улици са наложени по административен път, има и такива, които несъмнено са възникнали спонтанно. Именно в тях се откриват специфичните за град София и неговите прилежащи територии модели за назоваване.

ЦИТИРАНА ЛИТЕРАТУРА

Гайдарова 1994 – Гайдарова, Елеонора, Вътрешноградската топонимия като дял от топонимията на един език. – *Български език*, 4, 1994, 360-362.

Георгиев 1983 – Георгиев, Георги, София и софиянци. 1879–1944. София. 1983.

Георгиева 1995 – Георгиева, Елеонора, Модели и принципи на именуване във вътрешноградската топонимия на Тетевен, Трявна и Елена. – *Български език и литература*, 1, 1995, 1–8.

Георгиева 1994 – Георгиева, Елеонора, Топонимията на градовете Тетевен, Трявна и Елена. Модели и принципи на именуване. Дисертация. София. 1994.

Евгенов и др. 1979 – Евгенов, С. В. и др., Имена московских улиц. Москва. 1979.

Миланов 1946 – Миланов, Ал., Улиците в София през турско време. – *Сердика*, 1–2, 1946, 42–44.

Миятев 1946 – Миятев, П., Наименования на градски части в София през турско време. – *Сердика*, IX, 1946, 46–49.

Монеджикова 1946 – Монеджикова, А., София през вековете. София. 1946.

Петкова 1972 – Петкова, Маргарита, Сравнителен анализ на топонимията на градовете София и Москва. – *Български език*, 5, 1972, 429–432.

Подольская 1978 – Подольская, Наталия, Словарь русской ономастической терминологии. Москва. 1978.

Ташев 1972 – Ташев, Петър, София – архитектурно-градостроително развитие. Етапи, постижения, проблеми. София. 1972.

Bebbington 1972 – Bebbington, Gillian, London Street Names. London. 1972.

Ekwall 1954 – Ekwall, Eilert, Street-names of the City of London. Oxford. 1954.

Fuchshuber-Weiß 1996 – Fuchshuber-Weiß, Elisabeth, Straßennamen: deutsch. – *Name studies. An International Handbook of Onomastics*. Eichler, Ernst et al. (Ed.), Vol. 2, pp. 1468–1475. Berlin-New York. 1996.

Handke 1992 – Handke, Kwiryna, Polskie nazewnictwo miejskie. Warszawa. 1992.

Kohlheim 2004 – Kohlheim, Rosa; Volker Kohlheim, Erinnern – verdrängen – vergessen. Straßennamen in Bayreuth. – *Namenkundliche Informationen*, 85–86, 2004, 79–117.

Lais 2004 – Lais, Sylvia (Hrsg.), Lexikon Berliner Straßennamen. Berlin. 2004.

Urbańczyk 1989 – Urbańczyk, Stanisław, Polska i czeska praktyka nazywania ulic. Szkic porównawczy. – *Nazewnictwo miejskie*. St. Urbańczyk (ed.), pp. 173–178. Warszawa-Poznań. 1989.

БЕЛЕЖКИ

¹Подобно е и определението на Подолская (Подольская 1978:50).

²Вж. П. Ташев 1972; Георгиев 1983; А. Монеджикова 1946.

³Названията на улиците и площадите в София са ексцерпирани главно от: *София и региона. Атлас*. Дейтамап 2004 и www.sofia.bg (официалната интернет-страница на Софийска община).

⁴Ел. Фуксхубер-Вайс ги определя като композити, които притежават като основна дума (Gruntwort) апелатив – улица, площад и т. н. (Фуксхубер-Вайс 1996:1468), но тук следва да се направи уточнението, че в немски език двете части на названието се изписват слято, докато в български език те се пишат отделно.

⁵Вж. Фуксхубер-Вайс 1996, Хандке 1992; Икуал 1954; Георгиева 1994.